

Herbář IV.

Linda Rybová a Kateřina Winterová ve dvanácti nových dílech Herbáře provedou podzimem.

Čtvrtá řada Herbáře má hned několik hlavních témat. Jedním z nich je trvalá udržitelnost, která se v současnosti týká snad všech. Dalším je tolik diskutované veřejné stravování, především ve školách, chemie v potravinách a etika při chovu zvířat. „Když je vám osmnáct, tak vás moc nepálí, co jíte. Nicméně chov zvířat, ten mě zajímal vždy. I proto jsem se asi na deset let stala vegetariánkou, protože dříve sehnat maso zvířat, která nebyla chovaná v neetických podmínkách, to bylo skoro nemožné. Na maso jsem opět přešla až během těhotenství,” vzpomíná **Linda Rybová**. Novým tématem jsou pokrmy ze skanzenu, které **Kateřina Winterová** označuje jako pohádková jídla a říká: „Vždy jsem chtěla vědět, co to teče v pohádce Hrnečku vařit! Je to sladké nebo slané?”

Linda a Kateřina tak jednou nohou mají nakročeno k tradici, druhou však směřují k budoucnosti. „To jsme neviděli v žádné jiné kuchařské show. Pro nás tvůrce je velmi zajímavé, kam až nás Herbář za čtyři roky dovedl. Jsme sami zvědaví, co na to řeknou divačky a diváci,” říká režisér **Jaroslav Včela**.

„Nová řada Herbáře se posunula o kus dál a věřím, že pro diváka bude inspirativní. Linda s Kateřinou například uvaří výborná jídla podle receptů z první republiky, na něž se už skoro zapomnělo. Ukážou původní odrůdy zeleniny, která je odolnější, skvěle chutná, a kterou si samy, bez chemických zásahů vypěstují, a pak velmi stylově v kuchyni uvaří ... a sní. Čtvrtá řada Herbáře míří k přírodě, tradicím a trvalé udržitelnosti, se vzkazem: To, co jíme, ovlivňuje naše zdraví, náladu a tedy i budoucnost. Téma je mi blízké a tak jsem ráda, že mohu být u toho.”

Lada Macurová, dramaturgie

„Letošní řada Herbáře je poněkud zvláště rozkročena. Jednou nohou stojí na velmi stylizované podobě českých folklorních receptů a jídel, která se dají nazvat tradiční nebo prvorepubliková. To jsme neviděli v žádné kuchařské show. A druhou má nakročeno k budoucnosti. K budoucnosti, která je dobrá. Ekologická, elektromobilní a trvale udržitelná. Tím jsme vlastně jedni z mála v ČR, kteří se tomuto trendu věnují. Pro nás tvůrce je velmi zajímavé, kam až nás Herbář za čtyři roky dovedl. Jsme sami zvědaví, co na to řeknou divačky a diváci.”

Jaroslav Včela, režie

Kateřina Winterová: Herbář je náš životní styl

Linda Rybová: Kromě tradičních jídel nás zajímají i současné zdravé recepty

Jak byste po letech natáčení Herbář charakterizovali?

KW: Je to originální bylinková cooking show, kde jde o byliny a jejich popularizaci, vaření, biopotraviny, ekologii a trvalou udržitelnost zdrojů, módu a specifický humor. Pro nás je to vlastně životní styl.

Kdy jste začali vyznávat životní styl Herbáře?

LR: Asi nelze říct, že byl nějaký zásadní okamžik, kdy se něco změnilo. Člověk prochází vývojem. Už jako dítě jsem měla velký vztah k přírodě a k jídlu. Pak přišlo období, kdy mě příliš nezajímalo, co jím. Ale v osmnácti už jsem řešila, jak se u nás chovají zvířata. A stala jsem se vegetariánem. Tehdy bylo těžší sehnat farmářské produkty. A co se týče masa, tak to snad ani nešlo. Naprostá většina zvířat byla chována v neetických podmínkách. To byl důvod, proč jsem maso dlouho nejedla. Vrátila jsem s k němu až v těhotenství. Pak samozřejmě přišlo období, kdy mě zajímalo, co jedí děti. Takže je to přirozený vývoj.

KW: O bio a zdravější stravu jsem se

hodně začala zajímat s příchodem dětí. Ale už před tím, ještě před pubertou mě zajímaly hodně byliny. Dívala jsem se na ně často přes mikroskop. Pak přišla puberta a víc mě zajímali kluci. Ale zájem o přírodu ve mně byl vždy a stále trvá a prohlubuje se.

A kdy přišel nápad zkusit z životního stylu, který vyznáváte, udělat televizní pořad?

KW: Je to asi pět nebo šest let zpátky, kdy jsem za hranicemi v Rakousku a Německu viděla, že bio a eko jsou témata a u nás se teprve pomalu rozjíždělo. Napadlo nás, že by to mohlo zajímat i Českou televizi.

LR: Pamatuji si, jak mi to Káča řekla na balkóně v Praze na Vinohradech.

Herbář částečně odkazuje k době, kdy žily naše prababičky, tedy k první republice. Čím Vám ta doba imponuje?

LR: První republika byla podle mě taková naplněná nebo spíš naplňující vize a ideály. Bylo po válce. Vzniklo Československo. Bylo pro co hořet. Vznikla „nová kultura“. Současně šla nahoru ekonomika, což ale neznamená, že se měli všichni jako v černobílých filmech. Nicméně nejvíc vnímám estetiku architektury, módu, hudbu s tou dobou spojenou a duch té doby. Připadá mi to krásné, elegantní, vášnivé a přitom ještě klidné s jistým řádem.

KW: Víte, já mám tu dobu už hodně zidealizovanou a jsem také těžký escapist. Baví mě ponořovat se do dob dávno minulých, a tak relaxovat. První republika mi přijde jaksí lépe čitelná, než to co prožíváme dnes, a působí dojmem pohody, řádu a klidu. Na mě prostě v každém antiku odněkud vykoukne podobizna prezidenta Masaryka, takže už mám malou sbírku a lituji, že jsem jeho dobu nezažila. Také mě fascinují dobové tiskoviny. Listování jimi je prostě zážitek.

Herbář je zajímavý i vizuálně. Je natáčený filmovým způsobem. Jak funguje Váš tým?

KW: Režuruje to Jaroslav Včela a se svým bratrancem se podílejí na scénáři a dramaturgii. A co se týče vizuálu: Příroda je velmi krásná. My vysíláme vždy na podzim. Proto chceme divákům přinést pár záchránků léta a rozkvetlé květy. Dáváme důraz na výtvarnou stránku. Čekáme na západy slunce, protisvětla. Také jsme chtěli hezkou kuchyň a oblečení. Zjistili jsme, že se to i divákům líbí.

LR: Ta vizuální, hravá a herecká stránka je asi dalším prvkem, který nás odlišuje od jiných pořadů.

V pořadu zní i výborná muzika. Kdo a podle jakého klíče ji vybírá?

KW: Hudbu vybírá náš režisér a já mu radím. Vybíráme si to, co nás baví teď, ale i to na co jsme tancovali v mládí. Hledáme ve vodách disca, soulu, funky, elektronické hudby. Hrozně se nasmějeme a navzpomínáme u YouTube při sledování kapel. Máme tam své koně i naprosté bizarnosti, a to je zábavné. A Linda je spokojená.

Tématem často bývají lokální a sezónní bylinky. Jak vypadá příprava pořadu?

KW: Vše, co vaříme, je skutečné a není to podvod. Máme partnery, kterými jsou lokální výrobci. Všechny potraviny jsou bio. A sledujeme i sezónnost. Herbář se sice vysílá na podzim, ale my točíme v průběhu celého roku, abychom měli možnost pracovat s co nejvíce sezónními potravinami v tu danou dobu.

Jakou bylinu, která se později třeba stala nezbytnou součástí Vaší kuchyně, jste objevili při natáčení Herbáře IV. a?

LR: Určitě černucha. Je to zvláštní bylina zvláštní vůně a chutě. Příští rok ji asi zasadím.

KW: Ano, letos jsme na Herbářovu zahradu vysely černuchu setou, alias černý kmín a nejenom že je to působivá okrasná bylina, alespoň pro mě, tak má i obrovské množství benefitů pro naše zdraví a je chuťově zajímavá.

Spousta receptů je i v knihách Herbář. Kdy jste se rozhodli ji vydávat?

LR: Většinou když někdo má cooking show, brzy k němu vyjde i kuchařka. Je to asi přirozené. Diváci nesedí u televize s notýskem a tužkou a takto mají možnost vyzkoušet recepty, podle kterých v Herbáři vaříme. V knize jsou často recepty podrobnější a také základní informace o bylinkách, které využíváme.

KW: V každé sérii se zabýváme nějakými tématy a ty jsou zohledněny i v těch knihách. Takže to není jen kuchařka.

Jaká témata se objeví ve čtvrté sérii Herbáře?

KW: Naší oblíbenou rubrikou jsou jídla ze skanzenu, což jsou jídla, o kterých se občas někde dočtete, ale nikdy nemáte možnost je ochutnat.

Chutnají vám tyto velmi staré pokrmy?

KW: Jsou velmi dobré. V podstatě jsou to pohádková jídla – škubánky, jáhlová kaše. Vždy jsem chtěla vědět, co to teče v pohádce Hrnečku vař! Je to sladké nebo slané?

LR: Tato jídla jsou velmi jednoduchá na přípravu a ze základních surovin, které měli všichni doma. Musím říct, že asi tím, jak jsou jednoduchá, tak jsou velmi vhodná pro děti, kterým moc chutnají.

Kdy se Vaši fanoušci mohou těšit na knihu Herbář 4?

KW: Čtvrtý díl naší knihy „Vaříme podle Herbáře“ vyjde v polovině října a od té doby bude k sehnání v obchodech a na e-shopu ČT. Čtenáři se mohou těšit na spoustu receptů a tipů nejen z pořadu, ale i na nezbytného průvodce bylinami a povídání o tradicích a krásách ročních období. V neposlední řadě musíme vzpomenout na nádherné fotografie Adama Holého, který nás celým natáčením jako vždy provázel.

Jedním z aktuálních témat jsou jídla ze skanzenů. Máte nějaký oblíbený skanzen. Případně, který Vám nabídl nejvíce receptů?

LR: Asi klasiku - Rožnov pod Radhoštěm, protože se tam točily dvě pohádky, ve kterých jsem hrála. Tím pádem ho znám nejvíc. Ale hodně jich znám z vyprávění. Můj muž je totiž milovník skanzenů. Ze

skanzenů jsme zařadily do Herbáře recept na Uhlířinu a ta mi hodně chutnala.

KW: Ono se vlastně slovo skanzen nemá používat. Ale takový „soubor lidových staveb“, jak zní jeho správné označení. Na Veselém kopci je úžasný. Zde jsme i natáčeli přípravu tradičního svatebního koláče. Jinak jsem navštívila takových míst několik, ale často jezdíme i s rodinou do Podorlického skanzenů a do Přerova nad Labem.

Věnujete se jídlům našich prababiček. Kde získáváte informace?

KW: Je to docela bádání. Prošli jsme spoustu knihoven, antikvariátů, prvorepublikových časopisů a herbářů, kde nacházíme různé recepty. Mám doma čtyři krabice materiálů, ze kterých čerpám.

LR: Zdroje jsou právě tyto staré knihy, nebo čerpáme takzvané rodinné bohatství v našich rodinách nebo v rodinách našich blízkých. Pátráme po jejich rodinných receptech. Kromě tradičních jídel, nás zajímají i současné zdravé recepty. Ty pocházejí z restaurací v Praze, které se na zdravou výživu specializují. A posledním velkým zdrojem je internet.

Obracíte se do minulosti, ale zároveň sledujete trendy. Jak lze staletím prověřená moudrost propojit s moderními trendy, které se často rychle mění?

KW: Hlavní v pořadu jsou zdravé potraviny, které nejsou nijak modifikované, nejsou chemicky ošetřované, jejich pěstování je šetrné k přírodě a vodním zdrojům a při jejich zpracování se používá čistá energie. Takže nám primárně nejde o to, aby to bylo starodávné. Ano, ve středověku nic takového nebylo, proto je to logické. A ano, sledujeme trendy a víme, že teď je moderní třeba raw strava, tak proč to nezkusit. Důležité pro nás ale je pracovat se zdravými surovinami.

LR: I když hlavní myšlenkou Herbáře není ukazovat nové směry, tak nás to baví. Tahle doba přináší výzkumy, které jsou zajímavé, třeba o tepelně zpracovaných potravinách, tak proč je nevyužít a neseznámit s nimi diváky. Také chceme představit nové potraviny, které jsou nově k dostání, anebo potraviny, které tu byly, ale pak vymizely. Nás ty moderní věci baví, ale nechceme je představovat za každou cenu a prosazovat něco jen proto, že to zrovna frčí.

Ochutnávka receptů z Herbáře IV

Dýňové palačinky s hruškami v sirupu

Nejvhodnější je druh zimní dýně, která má sladkou dužinu. - To je sice pravda, ale pryč s teorií! Chceme to jíst hned! Je to totiž lahůdkový dezert, hodný hvězdy od Zdeňka Pohlreicha! Doporučujeme všem restauracím na jídelní lístek!

Palačinky

250 g hladké mouky
4 lžice třtinového cukru
½ lžičky jedlé sody
1 lžička kypřicího prášku
1 lžička mleté skořice
špetka mletého muškátového oříšku
špetka soli
1 vejce
300 ml podmáslí
150 g dýňového pyré
3 lžice másla

Hrušky

4 hrušky
1 lžice másla
100 ml javorového sirupu
150 ml vody
½ lžičky mleté skořice
špetka mletého muškátového oříšku

Hrušky oloupeme, rozpůlíme, zbavíme jádřince a nakrájíme na plátky. V hrnci rozeřejeme máslo, vložíme hrušky, opečeme je z každé strany 1 minutu, zalijeme javorovým sirupem a vodou, poprášíme skořicí a muškátovým oříškem a vaříme na středním stupni doměkka, zhruba 25 minut. Mouku promícháme s cukrem, jedlou sodou, kypřicím práškem, skořicí a muškátovým oříškem a zlehka osolíme. Vejce rozšleháme v podmáslí a vmícháme pyré. Pomalu vlijeme do moučné směsi a stále mícháme, až vznikne hladké těsto. Nemícháme ho však zbytečně dlouhou, aby palačinky nebyly po upečení tuhé.

V pánvi rozeřejeme trochu másla, vlijeme jednu sběračku těsta a opékáme zhruba 2 minuty dozlatova. Jakmile se na povrchu začnou tvořit bublinky, obrátíme a dopečeme z druhé strany. Skládáme je na talíř uložený v mírně vyhřáté troubě. Upečené palačinky ozdobíme hruškami v sirupu a podáváme.

Porce pro 4 osoby

Doba přípravy 1 hodina

Králičí podzimní pilaf

Základem pilafu je rýže vařená ve vývaru spolu s kořením, zeleninou, ovocem a masem. Pochází z Balkánu a v Ázerbajdžánu je národním jídlem. Baví nás, že se vaří i podává v jednom hrnci a vypadá skoro vždycky dobře. Variant na přípravu je nepřeberně. Co země nebo národ, to jiný talíř. My jsme vybraly naše suroviny a sestavily herbářovou verzi. Tak ať vám chutná!

4 lžíce olivového oleje
4 králičí stehna nebo 1 naporcovaný králík
sůl a čerstvě mletý pepř
2 snítky tymiánu
2 snítky rozmarýnu
3 mrkve
1 petržel
1 červená cibule
1 patizon
4 stroužky česneku
4 lžíce másla
200 g divoké rýže
250 ml bílého vína
750 ml vývaru
2 bobkové listy
1 citron

Pokud máme nádobu na tažin, teď ji skvěle využijeme, ale stejně zafunguje i pekáč s poklicí. V tažinu nebo pekáči rozehejeme olivový olej. Maso osolíme a opepříme a opečeme ze všech stran dozlatova. Přidáme tymián a rozmarýn, snížíme na střední stupeň a opékáme doměkka.

Troubu předehejeme na 200 °C. Mezitím oloupeme mrkev, petržel a cibuli. Mrkev a petržel nakrájíme na kolečka, patizon na kostky, cibuli na plátky, česnek rozmáčkne naplocho nožem.

Jakmile maso mírně změkne, zhruba po 10 minutách, zvýšíme teplotu, necháme rozpustit máslo, vsypeme rýži a opékáme ji zhruba 1 minutu, přidáme zeleninu, cibuli a česnek a opékáme další minutu, pak zalijeme vínem a necháme ho vsáknout. Vlijeme vývar, přidáme bobkový list a strouhanou citronovou kůru a citronovou šťávu, osolíme, opepříme, promícháme, přiklopíme a vložíme do trouby. Pečeme zhruba 45 minut až 1 hodinu, až je maso i rýže měkká.

Porce pro 4 osoby

Doba přípravy 30 minut, pečení 45 minut – 1 hodina

Anotace jednotlivých dílů

1. díl – Život je krásný

To, co jíme, má vliv na naše zdraví, mysl a tedy i budoucnost. Tradiční, trvale udržitelná forma chovu a pěstování, je jedním ze způsobů budoucí existence a krásného života. Spoustu věcí přitom vymysleli už naši předci. Letošní řada Herbáře bude tímto směrem inspirovat.

2. díl – Fit díl

Kdo chce držet tempo se světem, měl by být zdravý. A kdo chce být zdravý, měl by být především v pohodě. A kdo je v pohodě, tomu je dobře.

3. díl – Podzimní

Podzim je tu ve vší parádě. Ty nejlepší staré i nové podzimní dobroty můžete ochutnat právě v tomto díle Herbáře.

4. díl – Prvorepublikový

První republika bude téměř 100 let. Jak se v této době vařilo, peklo a žilo, najdete právě v tomto díle.

5. díl – Dušičkový

Nevěšte hlavu, inspirovat vás dnes bude stylový funebrák a chuť do života Vám vrátí naše recepty.

6. díl – Budoucnost je dobrá

Čechy jsou plné bylin, plné inspirace. Čechy jsou plné jídla a skvělých regionálních receptů. Na některá místa se tentokrát Kateřina a Linda vydají, aby daly ochutnat také ze svého Herbáře

7. díl – Světový

Herbář se vydává z českých zahrádek za hranice. Vařit budeme věci světové. Kateřina dokonce pojede elektro autem až do Dánska.

8. díl - Opravdu tradiční

Ono se řekne tradiční. Ale co je opravdu tradiční? Kde leží ta doba, která určuje tradici českou? A jaké jsou ty opravdu tradiční recepty?

9. díl - Advent

Advent byl vždy časem kouzel a rozjímání. U nás v Herbáři tomu tak je dodnes.

10. díl - Byliny pod stromček

Nejen to co jíme, ale také, jak se staráme o svůj zevnějšek, se projevuje na našem zdraví. A dokonce tím vším můžeme obdarovat své blízké. Tušíte správně, budeme připravovat vánoční dárky.

11. díl - Z Prahy

Za čtyři roky Herbáře jsme zapomněli na Prahu. I tady můžete žít svůj bylinkový život a užívat si různé zajímavé trendy. Jak? Tak se dívejte.

12. díl - Vánoce

Už jsou tu zase. Po roce, vánoce, vánoce přicházejí, zpívejme, přátelé... Klasika. Copak asi budeme vařit?

moderátorky: Kateřina Winterová, Linda Rybová

režie: Jaroslav Včela

scénář: Miroslav Včela

dramaturgie: Lada Macurová

manažer vývoje: Jan Potměšil

manažer realizace: Martin Kopřiva

vedoucí výroby: Renata Vlčková

Kontakt pro média

Daniel Maršalík

606 464 922

daniel.marsalik@ceskatelevize.cz

fotografie

<ftp://ceskatelevize.cz/>

pavel.kral@ceskatelevize.cz

Česká televize – Tiskové oddělení Kavčí hory, 140 70 Praha 4 T: +420 261 133 312 F: +420 261 218 599

E: pressct@ceskatelevize.cz www.ceskatelevize.cz/press RSS: www.ceskatelevize.cz/rss/tiskove-zpravy